

Politiek & Economie

DE TIJD | WOENSDAG 8 DECEMBER 2010

E-mail Vandenbroucke zoveelste flater

Koninklijk bemiddelaar Johan Vande Lanotte wil vandaag forcing voeren | Vlaams-nationalisten laten zich niet opjagen om in regering te stappen

WIM VAN DE VELDEN

Vandaag is het zogezegd weer D-Day, maar van enige nervositeit was gisteren in de Wetstraat geen spoor te bekennen. Koninklijk bemiddelaar Johan Vande Lanotte (sp.a) voelt dat hij zich stilaan aan het vastrijden is in een technische discussie zonder einde, en wil daarom vandaag de forcing voeren. Maar de Vlaams-nationalisten zijn nog niet van plan knopen door te hakken. 'We gaan de kerstvreugde niet vergallen', is te horen.

Kort

Vande Lanotte wil vandaag van de Vlaamse partijvoorzitters Bart De Wever (N-VA), Wouter Beke (CD&V), Caroline Gennez (sp.a) en Wouter Van Besien (Groen!) weten of ze akkoord kunnen gaan met de techniek van een belastingkrediet, als basis voor een akkoord over een nieuwe financieringswet.

Daarbij is het vooral uitkijken naar de reactie van de N-VA en CD&V. Maar de Vlaams-nationalisten leken zich gisteren geenszins voor te bereiden op een beslissende dag. Er was geen overleg gepland van de strategiegroep, noch daarbuiten. En in het technisch overleg dat gisteren nog eens plaatsvond over het voorstel-Vande Lanotte, gaf de N-VA al evenmin de indruk knopen te willen doorhakken.

ANIMOSITEIT

Waar gisteren wel de nodige animositeit over ontstond, was een uitgelekte mail van Frank Vandenbroucke (sp.a), waarin hij zijn bedenkingen formuleerde bij het voorstel dat Vande Lanotte enige tijd geleden had voorgesteld op ba-

sis van het cdH-model. Een mail die hij per ongeluk - in plaats van een 'dot' gaf hij een 'underscore' in - naar een verkeerde persoon had doorgestuurd, waarna die dus gisteren in de media uitlieke.

N-VA

In zijn mail merkt Vandenbroucke op dat de N-VA het voorstel wel eens zou kunnen afschieten omdat de stijging van de personenbelasting boven op de economische groei - de elasticiteitswinst - afgeroomd zou worden door de federale staat. 'De zgn elasticiteitswinst zal m.i. door N-VA misbruikt worden. Zij zullen dit vertalen als het installeren van een 'verkapte dotatie op basis van de belastbare basis'; ik heb dit duidelijk gehoord bij Guy Clémer. Ook al is dit een onfaire kritiek, de katonofonie die hierover dreigt te ontstaan, kan ons politiek in het defensief brengen', aldus de mail.

Achteraf gezien zat Vandenbroucke er niet ver naast. Dat de elasticiteitswinst naar de federale overheid gaat, is de reden waarom de N-VA het voorstel-Vande Lanotte niet lust. Maar goed, Vande Lanotte kan er niet mee lachen dat na het treincinquant met Vandenbroucke er nu ook een mail is uitgelekt, waardoor de onderhandelingen nog worden bemoeilijkt.

Want de N-VA tilt er zwaar aan, zelfs al verontschuldigde Vandenbroucke zich gisteren voor zijn bedenkingen, 'mocht iemand er aanstoot aan nemen'. De Vlaams-nationalisten zien er nogmaals het bewijs in dat 'men' de N-VA onder druk wil zetten om snel in een regering te stappen. De N-VA zal zich niet laten opjagen. En dus lijkt ook deze D-Day weer een lachertje.

Een uitgelekte e-mail van sp.a-kopstuk Frank Vandenbroucke verhitte gisteren weer de gemeoederen in de Wetstraat.

© BELGA

De mythes van de Wetstraat

In het model voor een nieuwe financieringswet dat koninklijk bemiddelaar Johan Vande Lanotte (sp.a) op tafel heeft gelegd, duiken steevast twee mythes op: dat de federale staat exclusief zou profiteren van de groei van de personenbelasting, ten koste van de regio's, en dat dat zou leiden tot een automatische belastingverhoging.

Het model van Johan Vande Lanotte (sp.a) zou perverse effecten hebben, luidt de kritiek.

Model-Vande Lanotte verhoogt belastingen

MYTHE 1

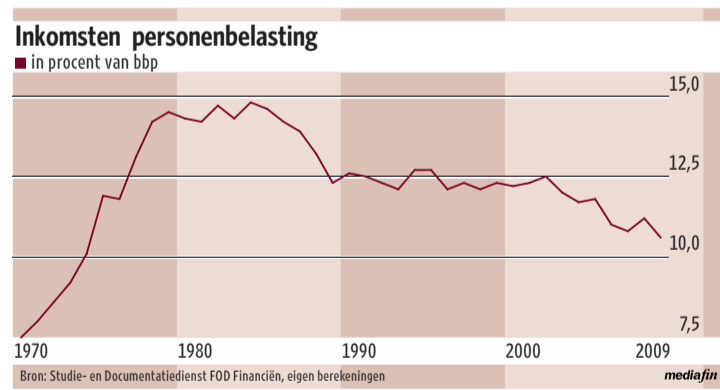
En van de voornaamste kritieken op het model van koninklijk bemiddelaar Johan Vande Lanotte (sp.a) voor een nieuwe financieringswet is dat het perverse effecten heeft. De introductie van een belastingkrediet zou automatisch leiden tot een belastingverhoging. In N-VA-kringen luidt het dat belastingplichtigen die op-

slag krijgen gedeeltelijk onderworpen dreigen te worden aan een belasting die hoger ligt dan 50 procent. 'Als de paars-groene regering iets goeds heeft gedaan, dan was dat de hoogste belastingsschijf beperken tot 50 procent', klinkt het.

REKENFOUT

Maar de Franstalige onderhandelaars menen dat de experts van de N-VA een rekenfout maken. Van een automatische belastingverhoging is geen sprake. En

dat illustreert een voorbeeld dat circuleert onder Franstalige onderhandelaars. Daarin wordt uitgelegd hoe het model dat nu op tafel ligt precies in elkaar steekt. Men vertrekt van iemand met een brutoloon van 4.000 euro. Gemiddeld wordt de helft van dat bedrag aan belastingen betaald (25% en 50%). In het huidige federale belastingstelsel betaalt die persoon 1.500 euro belastingen aan de federale schatkist, in de veronderstelling dat hij op de eerste schijf van 2.000 euro 25 procent belastingen betaalt (500 euro) en op de tweede schijf van 2.000 euro 50 procent (1.000 euro). In het model van Vande Lanotte wordt de personenbelasting geregionaliseerd en wordt gebruikgemaakt van de techniek van een belastingkrediet. Op de 1.500 euro federale belastingen sloot dezelfde persoon moet betalen, wordt een gewestelijk belastingkrediet berekend. In de veronderstelling dat gewerkt wordt met een gesplitst tarief (50% van de belastingen wordt betaald aan de federale overheid en 50% aan de regio), bedraagt het belastingkrediet 750 euro (12,5% op de eerste schijf van 2.000 euro plus 25% op de tweede schijf van 2.000 euro). Stel nu dat diezelfde persoon een loonsverhoging krijgt tot 4.400 euro. In dat geval betaalt die persoon vandaag 1.700 euro belastingen aan de federale staat (25% op de eerste schijf van 2.000 euro en 50% op de tweede schijf van 2.400 euro). Als de personenbelasting wordt geregionaliseerd, bedraagt het gewestelijk belastingkrediet 850 euro (12,5% op de eerste schijf van 2.000 euro plus 25% op de tweede schijf van 2.400 euro). In dat geval wordt 850 euro gewestelijke belasting betaald en 850 euro federale belastingen. Samen geeft dat 1.700 euro. Conclusie: de invoering van een belastingkrediet leidt niet automatisch tot een belastingverhoging.

Belasting stijgt sneller dan economische groei

MYTHE 2

Een knelpunt in de onderhandelingen over een nieuwe financieringswet is de federale overheid dan wel de regio's de bonus mogen ophalen die voortvloeit uit de elasticiteit van de personenbelasting. De progressiviteit van het belastingstelsel maakt dat de inkomsten uit de personenbelasting sneller toenemen dan de economie groeit. In het vakjargon van economen luidt het dat de elasticiteit van de belastinginkomsten tegenover de economische groei groter is dan één. Maar dat is alleen op papier zo, niet in de realiteit.

Uit berekeningen van De Tijd blijkt dat de inkomsten van de personenbelasting in verhouding tot het bruto binnenlands product (bbp) inderdaad gestegen

zijn van 7,5 procent in 1970 tot 14,8 procent in 1984. Toen speelde de elasticiteit dus duidelijk wel. Sinds 1985 echter daalt dat percentage, tot 10,6 procent vorig jaar. De inkomsten uit de personenbelasting stijgen minder snel dan de economie groeit. Tussen 1989 en 2005 bleef de verhouding stabiel op ongeveer 12 procent (zie grafiek).

Hoe is het te verklaren dat die elasticiteitsbonus, die volgens de theorie moet bestaan, niet terug te vinden is in de cijfers? Een eerste reden is de inderking van de belastingsschalen - opgescherpt tussen 1992 en 1999. Die neutraliseert het effect van de inflatie op de progressiviteit. Enkel de reële groei van de economie en de inkomens kan een bonus opleveren.

Een tweede verklaring, zegt professor publieke financiën Wim Moesen, is dat het loonaandeel in het bbp de voorbije

jaar is gedaald. Daardoor zakt automatisch ook de opbrengst van de loonbelasting in verhouding tot het bbp. Het loonaandeel is gedaald omdat zelfstandigen en vrijberoepers hun activiteit in een vennootschap hebben ondergebracht. Ze betalen vennootschapsbelasting in plaats van personenbelasting.

Dat leidt tot een derde verklaring: als de belastingdruk oploopt, bijvoorbeeld als gevolg van de elasticiteit, grijpen beleidsplanningen naar ontwikings- of ontdukkingsmechanismen. Of ze geven bij de verkiezingen hun stem aan politieke partijen die iveren voor een belastingverlaging. Daardoor gaat de overheid uiteindelijk zelf maatregelen nemen om de belastingdruk te milderen, door de tarieven te verlagen of de aftrekmogelijkheden te verruimen.

KRITISCHE GRENS

Er bestaat blijkbaar een limiet op de belastingdruk die de mensen bereid zijn te aanvaarden. Als door de elasticiteit die kritische grens bereikt wordt, treden allerlei mechanismen in werking die de druk van de belastingketel halen. Dat maakt dat elasticiteitsbonus slechts een luchtspiegeling is.

Waarom is het dan zo'n knelpunt in de onderhandelingen over een nieuwe financieringswet? Omdat op korte termijn er wel even een elasticiteitsbonus kan zijn. Wie de bonus int, kan noodzakelijke besparingen even voor zich uit schuiven. Politiek gezien maakt het daarom een verschil of de federale regering dan wel de gewestten daarvan kunnen profiteren.

En ook al worden de effecten van de elasticiteit op termijn tenietgedaan door belastingverlagingen, die belastingverlagingen zijn een presentie dat zowel de federale als de regionale regeringen liever zelf willen geven.

'Rijksdienst Pensioenen speelt vals in tweede pensioenpijler'

Verzekeraars dreigen met procedure bij Europa als RVP wettelijke en aanvullende pensioenen niet strikter scheidt

INTERVIEW
IVAN BROECKMEYER

De private verzekeraars dreigen er mee met een klacht naar Europa te trekken als de Rijksdienst voor Pensioenen (RVP) geen striktere scheiding maakt tussen het beheer van de wettelijke pensioenen en zijn aanbod voor de aanvullende pensioenverzekeringen.

Dat zegt Wauthier Robyns, de woordvoerder van de sectorfederatie Assuralia. Die beweert daarmee dat de verzekeraars 'not amused' zijn met het feit dat de Rijksdienst voor Pensioenen vorige week het contract voor de tweede pensioenpijler van de chemiesector kon binnenhalen. Dat gaat potentieel over 100.000 werknemers. Met dat succes optopt de Rijksdienst zich op dit terrein voor het eerst tot een echte concurrent voor de privésector. Maar volgens Robyns speelt de RVP het spel niet volgens de regels.

U verwijt de RVP aan concurrentievervalsing te doen. Wauthier Robyns: 'We hebben inderdaad sterke aanwijzingen dat een ander misloopt met de kosten-toewijzing voor de activiteiten die op de aanvullende pensioenen slaan. Er zijn slechts zeven personeelsleden toegewezen aan deze activiteit. De loonkosten van die mensen zijn dan nog slechts heel gedeeltelijk terug te vinden in de verdeling van de werkingskosten. Dat geldt nog meer voor de huisvestingskosten en een reeks uitbestelde taken zoals het actuaariaat, de IT en het

Assuralia-woordvoerder Wauthier Robyns: 'De RVP financiert minstens 60 procent van de beheersuitgaven voor de tweede pijler met geld van het wettelijke stelsel.'

© BEW/LEERDAG

We moeten opboksen tegen een concurrent die geld van de sociale zekerheid gebruikt voor doelen waar het niet voor bestemd is.

De RVP zegt dat hij vooral goedkoper kan werken dan de private concurrenten omdat hij geen aandeelhouders moet vergoeden. Robyns: 'De RVP zwijgt hier

eigenlijke beheer van de pensioenplannen. Het lijkt er sterk op dat minstens 60 procent van de beheersuitgaven van de Rijksdienst voor Pensioenen voor de tweede pijler gefinancierd wordt met geld dat bestemd is voor het beheer van de wettelijke pensioenen. Dat is ontoelaatbaar.'

el van de verlening van de uitkeringen aan langdurig werklozen veiligstellen, evenals de vermindering van sommige taken voor werknemers. Ook sommige vormen van belastingkrediet worden vermeld.

De Republikeinen halen in elk geval een symbolische overwinning. De verlenging van de belastingverlaging was voor hen een belangrijk strijdpunt. Het geeft aan dat de Republikeinen helemaal terug zijn in de besluitvorming in Washington.

© REUTERS

jaar verlaagd. In ruil kon Obama kon de verlening van de uitkeringen aan langdurig werklozen veiligstellen, evenals de vermindering van sommige taken voor werknemers. Ook sommige vormen van belastingkrediet worden vermeld.

Het Witte Huis ziet de zaken anders: Obama toonde staatsmanschap door een compromis uit te werken, wat moet worden aanvaard door de politieke machine verzwakt wordt. Het gebaar van goodwill moet in de toekomst nog andere compromissen mogelijk maken. Op die manier stelt Obama de Republikeinen voor de keuze: ofwel zal pas volwaardig zijn als er meer jobs worden gecreëerd. Maar dat zal de Republikeinen niet populair maken.

VERKIEZINGEN

Obama was ook handig genoeg om de verlening van de belastingverlaging door te schuiven naar 2012, het jaar van de presidentsverkiezingen. Ontweefd zal het thema dan opduiken in de discussies. Obama lijkt te erop rekenen dat dan zal blijken dat de permanente belastingverlagingen voor de hoogste inkomens onfinancierbaar is.

De strategie van Obama is niet eenvoudig. Hij moet de eigen Democratische achterban zoet hou-

den en ervoor zorgen dat hij zijn machtsbasis behoudt. Daarnaast moet hij de Republikeinse oppositie zo veel mogelijk uit verband zien te spelen.

Het compromis vormt in die zin de eerste stap in de presidentscampagne van 2012. Obama zal een nieuw elan moeten vinden. Hij kan niet langer uitspelen dat hij Hillary Clinton verslagen heeft of dat hij de eerste zwarte president van de VS kan worden. Hij zal afgerekend worden op de vraag of hij de VS vier jaar lang goed heeft bestuurd.

HERSTEL Het antwoord op die vraag zal afhangen van het economisch herstel en vooral van de werkloosheidsgraad. Door de verlenging van maatregelen ten gunste van werklozen en werknemers, heeft Obama impliciet een stimulus aan de conjunctuur gegeven. Maar de economische groei zal pas volwaardig zijn als er meer jobs worden gecreëerd. Maar dat zal de Republikeinen niet populair maken.

HERSTEL Het antwoord op die vraag zal afhangen van het economisch herstel en vooral van de werkloosheidsgraad. Door de verlenging van maatregelen ten gunste van werklozen en werknemers, heeft Obama impliciet een stimulus aan de conjunctuur gegeven. Maar de economische groei zal pas volwaardig zijn als er meer jobs worden gecreëerd. Maar dat zal de Republikeinen niet populair maken.

Toont u zich geen slechte verliezer omdat u het miecontract aan uw neus zag voorbijgaan? Robyns: 'We voelen ons inder-

daad verongelukkig. Maar dat is dan wel omdat we hier moet opboksen tegen een concurrent die geld van de wettelijke sociale zekerheid gebruikt voor doeleinden waarvoor dat helemaal niet bestemd is. We hebben geen enkel probleem met concurrentie. Maar dan wel met gelijke wapens.'

Hebt u uw vrevrel al aangekaart bij de RVP? Robyns: 'Er zijn op maandag 6 december brieven vertrokken naar de voorzitter van het beheerscomité en de administra-

RVP blijft zwijgen

Sprekens is zilver, zwijgen is goud. De Rijksdienst voor Pensioenen (RVP) gelooft nog altijd heilig in dat spreekwoord, in elk geval als het over dit dossier gaat. Vorige week moest de RVP-woordvoerder al melden dat er geen enkele verantwoordelijke te vinden was die toelichting kon geven bij het contract met de chemiesector. Ook gisteren wou de top van de RVP niet reageren op de harde kritiek van Assuralia.

UGent vangt asielzoekers op

Sinds maandagavond verblijven ruim 30 asielzoekers in de gebouwen van de Gentse universiteit op het Sint-Pietersplein. Het initiatief een universiteitsgebouw open te stellen komt van rector Paul Van Cauwenberghie, die vroeger de daklozenorganisatie Oikonde oprichtte. 'De beelden van asielzoekers die tijdens de vrieskou nergens terecht konden, hebben mij geschokt', zegt de rector. In het gebouw kunnen tot 70 mensen slapen. Er verblijven nu enkele gezinnen met kinderen uit Oost-Europa.

De discussie doet sterk denken aan het conflict dat u eerder met de ziekenfondsen hebt uitgevochten over de hospitalisatieverzekering. Toen bent u naar Europa gestapt om uw kans er ook nu in? Robyns: 'We zijn consequent in de verdediging van de belangen van onze leden. We gaan er nog altijd van uit dat onze argumenten gehoor zullen krijgen. Maar als dat niet het geval is, dan houden we de mogelijkheid van een Europese procedure zeker open. Het gaat hier tenslotte om een vorm van staatssteun die zonder twiffel in strijd is met de Europese richtlijnen.'

Iedereen moet wat harder werken. Dat geldt ook voor de professoren.

Vlaams minister van Onderwijs PASCAL SMET (sp.a) raagde gisteren in het radioprogramma 'De ochtend' op de klaging van de universiteiten over een tekort aan professoren.

Duwt Ierland zichzelf uit de euro?

De redding van Ierland is een complexe puzzel voor de leden van de Europese Commissie. Een puzzel die - indien hij onopgelost zou blijven - ook de euro in gevaar kan brengen. Sommige verhalen worden duidelijker met De Tijd. Altijd en overal. Nu ook op iPad.

Met dank aan ING

Voor belangrijke zaken neemt u De Tijd DE TIJD